

עם אברהם ורוזה בורוקובסקי

קשה להיות

גוי

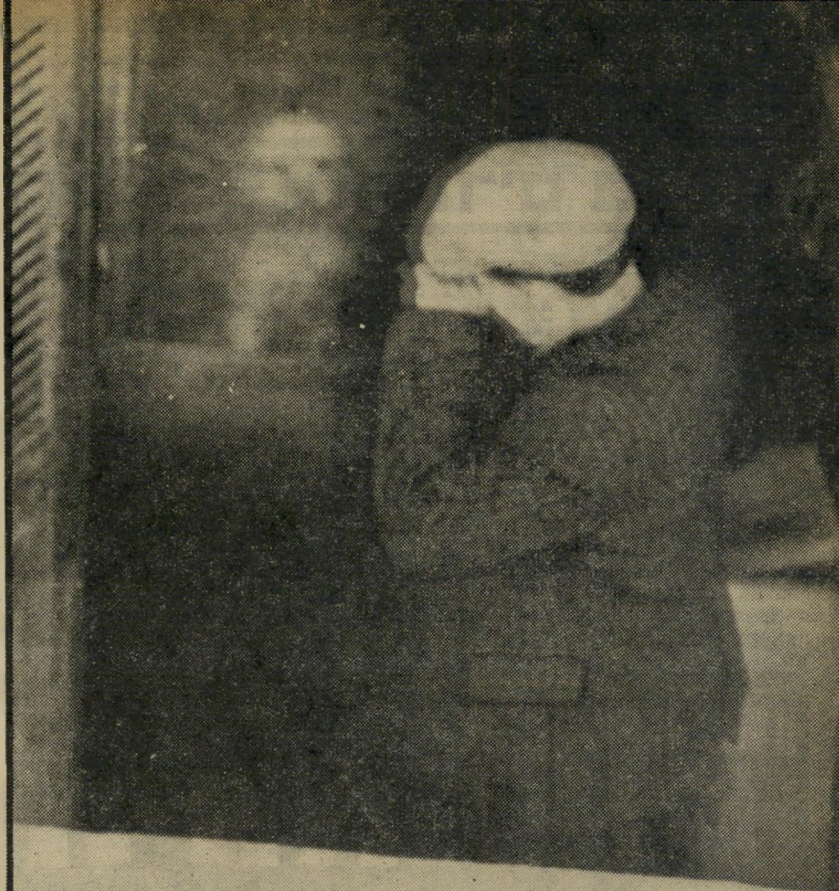
מרובע, מכוסה מפת־שיבה, שפעם היתה רקומה בצבעים והיום נותרה בה רק הר־ריקמה. תמונה בודדה על קיר אפור, שה־זבובים חגגו עליה ניצחון מלא ואין ל־הבחין באף פרט.

פינה אחת של החדר, זו שליד דלת המירפסת, היא חדר עבודתו של בורוקובסקי הסנדלר. בשידה העליונה שבי־פינה, מעל ערימות נעליים בלות — קב־צייס־קבצים של עיתונים קשורים בחב־לות. כל מה שהתפרסם בארץ ובעולם.

פעם היה גוי. היום הוא יהודי, אך יש מי שהחליט להחזירו 53 שנים אחורנית. **„מגיל 14“**

התלבשה עליו!

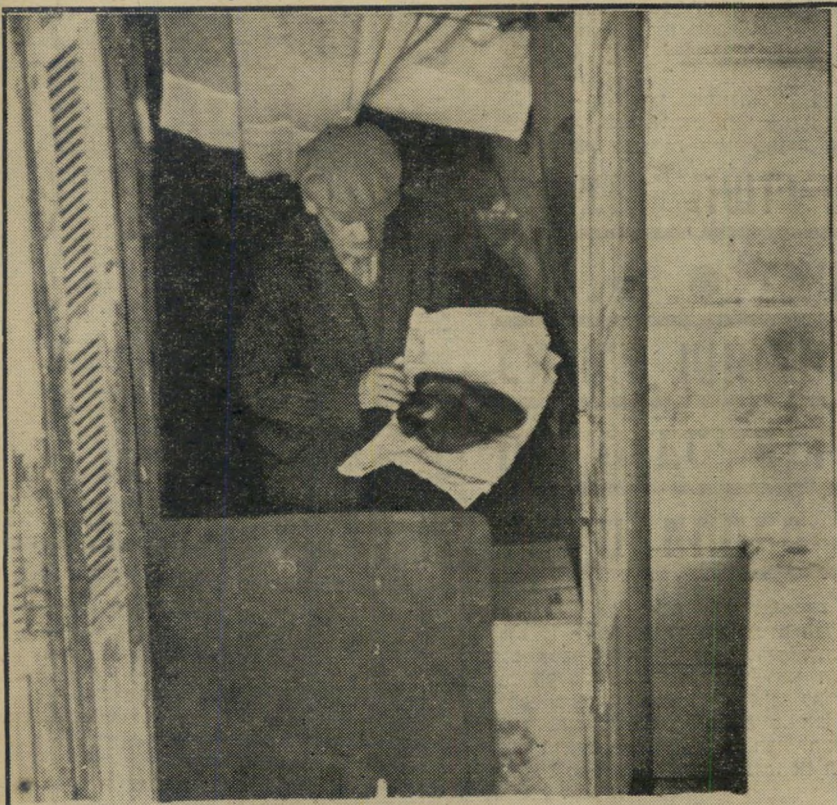
בחזרה ללוקוב, העיירה שליד ור־שה בפולין. „שמה נולדתי.“ אברהם בורוקובסקי מדבר משרפרפו הנמוך של־יד התריס המוגף. מיטת־שינה זוגית, שולחן כבד

בורוקובסקי בוכה ברגע נדיר בו יצא הסנדלר, שהתבצר בבי־תו אל המירפסת, קלטה אותו המצלמה כש־הוא מוחה את דמעותיו הזורמות בלי הפוגה. בפתח משמאל, נראית דמותו המעורפלת של אחד מכלביו של בורוקובסקי, כשהוא מידקק על קידמיותיו ומביט באדונו הבוכה.

מאת אבי שחק

פעם התעורר יום יום בשש בבור־קר. היום אינו קם ממיטתו לפני עשר. פעם ישב על השרפרף הנמוך שליד החלון, והטליא נעליים, כשמשמרי הסנד־לרים נעוצים בפינו. היום הוא יושב על אותו שרפרף, בוהה בנקודה קבועה ומ־רוחקת בקיר החשוך שמולו. התריסים מו־גפים. אין אור בחדר. מפעם לפעם הוא מעביר משוף סנדלרים על ידיו המיוב־

רוזה בורוקובסקי: „שהרב גורן ישרף!“

לות, מסיר מהן קיטעי עור פרא. עיניו זולגות בלי הפוגה. פעם היה יוצא לפנות ערב עם שני כלביו, מטיל עימם לאורכו של שוק הר־כרמל, הסמוך לביתו בדרום תל־אביב. וכשהכלבים היו נעצרים על עצם זרוקה, או שארית שומן מאיטליו, היה עומד ומ־טפטט עם בעלי הדוכנים, שהכירו היטב את אברהם הסנדלר. היום, מייללים הכלבים בדירה. הסנדלר אינו יוצא יותר מפתח הבית. ורוזה אש־תו, הולת־לב. הטול הארוך ביותר שתע־

בבית־חולים. התקפ־לב. לבדם אין הכלבים, יכולים לצאת מה־בית. הילדים בשכונת התבור עלולים ל־המיתם באבנים: „הכלב של הגוי“ הם צועקים. „הכלב של הגוי...“ ומיידים אבן אחר אבן.

לאברהם בורוקובסקי עצמו אין הם מע־זים להיטפל. פחד־מוות הם פוחדים מפניו. „המכשף“. קוראים הקטנים לאיש ש־75 שנים ו־75 קבין של יסורים, עיוותו את פרצופו ועשו ממנו דיוקן־שעווה מקומט להחריד.

נעליים מתוקנות אברהם בורוקובסקי מושיט מעל מירפסתו זוג נעליים מתוקנות לשני לקוחות הניצבים ב־רחוב. מאז התפוצצה פרשת הממורים אין הסנדלר מקבל איש דרך הדלת. את המשא־ומתן המצומצם שעוד נותר לו עם העולם החיצון, הוא מנהל אך ורק מבעד למירפסתו.